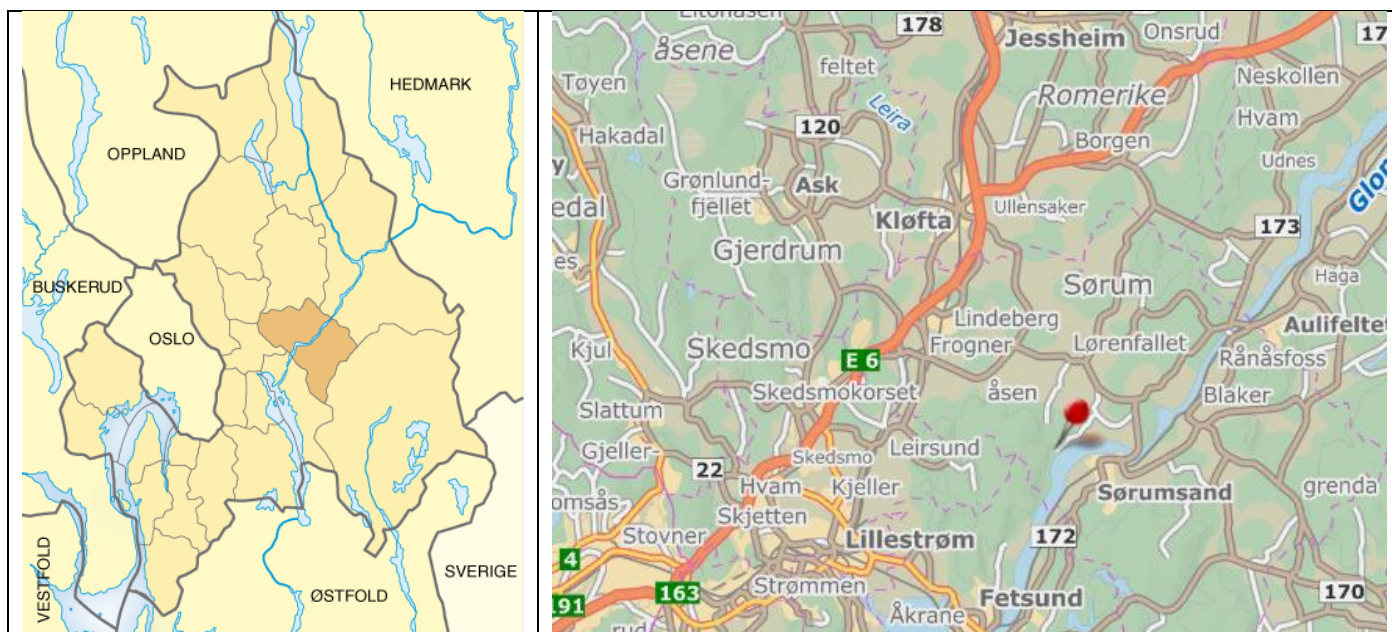

Gården Nord Hammeren (Trangen)

Sørums Kommune

Kartkoordinater for gården:

WGS84

59.98974° N, 11.20731° Ø

59° 59' 23.1"N, 11° 12' 26.3"Ø

Nord Hammeren i Sørum

Gårdshistorie og slekt

I slektens eie ca. 1700 - 1864

Følgene aner er knyttet til gården:
(186+187)
(92+93)
(46+47)
(22+23)
(10+11) (5)

På Hammeren kan det ikke spores bosetting lenger bakover enn til midt på 1600 tallet. Fra da av kan vi følge bosettingen på både Søndre og Nordre Hammeren. Det er tvilsomt om det var bosetting her før skriftlige kilder beretter om dette. Men det er ikke utenkelig at en eller to av de mange gårdene

som forsvant under nedgangstidene etter svartedauen, lå her. Bosettingen på gårdene langs elven kan følges mer i detalj fra 1600 tallet. Ved utgangen av dette hundreåret var det 3 gårder på Bingen og to på Hammeren. Det var sannsynligvis også bygget noen plasser nede ved Glomma. På 1700 tallet vokste antall bosteder her mye. På Bingen-gårdene var det til tider flere brukere samtidig, men dette førte ikke til varig oppdeling av disse gårdene. Veksten i antall bosteder skyldtes først og fremst mange nye bosteder langs Glomma.

Hammeren er det sydligste gårdsområdet i Sørum på vestsiden av Glomma rett ovenfor Sørumsand. Det omfatter den smale stripen med dyrkingsjord langs Glomma og et stort skogområde på åsen på oversiden. Hammeren har mye mer skog enn dyrkingsjord. I tillegg til jorda og skogen, var lensene en viktig forutsetning for bosettingen her. Det var lensefester på eiendommen, som ga eierne av gården inntekter. De aller fleste oppsittere på gårdene og plassene på Hammeren hadde arbeid på lensene, og dette ga nok den nødvendige inntekten som de ganske små gårdene neppe ellers kunne gi. På 1700 tallet må dette lensearbeidet ha gitt gode inntekter, for det var velstand på begge gårdene her i et par generasjoner.

På det meste var det på 1800 tallet rundt 35 bosteder i området. Etter at lensene ble flyttet i 1861, flyttet en del av lensefolkene til Fetsund, og plassene langs elven ble etter hvert nedlagt.

Våre aner kan du følge i 6 slektsledd på Nord Hammeren. Kristen Svendsen d. før 1694 som var gift **Tore Nilsdtr.** (eller Mikkelsdtr.) bodde her. De fikk 4 barn som ikke er tatt med fordi det ikke er vår slekt.

Da mannen døde giftet **Tore Nilsdtr.** seg på nytt med vår ane **(186) Tord Olsen d.1751**. De fikk ikke barn sammen. Da **Tore Nilsdtr** døde, giftet mannen seg på nytt.

(186) Tord Olsen d.1751 gift andre gang med **(187) Ragnhild Pedersdtr. ca. 1674 - 1722**

De fikk 3 barn:

Barn navn 2. ekteskap: Født: Død: Gift med: Bosted:

Barn navn 2. ekteskap:	Født:	Død:	Gift med:	Bosted:
Ole Tordsen	1705		Til Kristiania hvor han slo seg opp	
(93) Tore Tordsdtr.	1708		(92) Kristoffer Hansen f.ca.1707, Merli Nordre i Sørum	
Peder Tordsen	1710			Linnerud under Hammeren

Da vår ane **(187) Ragnhild Pedersdtr** døde i 1722 giftet **(186) Tord Olsen d.1751** seg på nytt og for tredje gang i 1723 med **Eli Hansdtr. f.1691**. fra Merli Nordre i Sørum. De fikk ikke barn sammen.

5 år senere i 1728 giftet **(92) Kristoffer Hansen** (også fra Merli Nordre), seg med en datter fra **(186) Tords** andre ekteskap, **(93) Tore Tordsdtr.** Datterens ektemann **(92) Kristoffer**, var en 16 år yngre bror til **(186) Tord Olsens** siste kone **Eli Hansdtr.** Dermed ble **(92) Kristoffers** søster også hans svigermor. Begge parene bodde sammen på Nord Hammeren.

(92) Kristoffer Hansen f.ca.1707 fra Merli Nordre i Sørum giftet seg med **(93) Tore Tordsdtr. f.1708** født her på gården. ([se også gårdshistorie og slekt for Merli Nordre i Sørum](#))

De fikk 6 barn:

Barn navn:	Født:	Død:	Gift med:	Bosted:
Hans Kristoffersen	1728		Margrete Olsdtr.	
Ragnil Kristoffersdtr.			Peder Bårdsen, Vest Bingen i Sørum	
<i>Lisbet Kristoffersdtr.</i>	<i>Ca.1733</i>		<i>Gift 1759 med Peder Larsen Østigarn Skårer</i>	
(46) Gulbrand Kristoffersen			(47) Gorina Dorthea, Hønsi Nordre i Sørum	
Ole Kristoffersen	1742			
<i>Anne Kristoffersdtr.</i>	<i>1743</i>		<i>1743 m. Peder Syversen, Hønsi Sørmoen i Sørum</i>	

(186) Tord Olsen d.1751 bodde på Nord Hammeren til han døde, og var bruker her i nesten 50 år. Den eldste sønnen dro til Kristiania hvor han slo seg opp. I alle fall ble han omtalt som "Monsieur Ole Hammer" ved skiftet etter faren. Han møtte ikke frem der, men sendte et brev for å vise at han ville være med på skiftet. Det var et rikt skifte for en leilending med bruttoverdi på 386 riksdaler og 277 riksdaler i netto. Det ble en del å fordele på de tre barna, så selv om han som var "Monsieur" i hovedstaden, ville sikkert også ha sin del av arven.

Eli Hansdtr. 1691 lot boet sitt gå til skifte året etter at mannen døde. Siden de ikke hadde barn, arvet hennes mange søsken og deres barn. Oppgivelsesskiftet etter *Eli Hansdtr. 1691* gir en lang rekke slektsopplysninger. Det ble opplyst at hun hadde solgt eiendommen sin i Rud i Enebakk, sannsynlig en arvepart. *Eli Hansdtr* overlot bygselen til sin 16 år yngre bror **(92) Kristoffer** som var gift med datteren til sin avdøde ektemann **(186) Tord Olsen d.1751**.

Kårkontrakt Hammeren 1753.

Etter at *Eli Hansdtr. 1691* hadde overlatt bygsla av Nord Hammeren til den 16 år yngre broren **(92) Kristoffer Hansen f.ca.1707**, skrev hun og broren en kontrakt, der hun sikret seg for sin alderdom. Det var ingen detaljert kontrakt. Han skulle gi henne det hun trengte av føde og klær, husrom og brensel «*saa lenge det behager Gud at forunde min levetid*». Etter at hun døde skulle broren «*efter stand og vilkaar, bestædige og bekoste min jordferd paa en sømmelig maade*». Broren skulle arve alt etter henne.

Kilde: SAO Nedre Romerike sorenskriveri pantebok 4 folio 349b

Flere av barna bodde i perioder på Nord Hammeren. *Lisbet Kristoffersdtr f.1733* bodde der. Hun var gift med **Peder Larsen Østigarn Skårer**, bruker på Nord Hammeren fra 1762.

Anne Kristoffersdtr f.1743 g.1780 med **Peder Syversen** fra Hønsimoen bodde først noen år på Størslud før de flyttet til Nord Hammeren. De to yngste sønnene var soldater ved major Stibolts kompani da det ble skiftet etter faren. Skiftet viser en nettoformue på 47 riksdaler, så det var slutt på velstanden etter **(93) Tore Tordsdtr** far **(186) Tord Olsen**.

Den mellomste sønnen **(46) Gulbrand Kristoffersen** overtok som bruker på Nord Hammeren etter moren. Hun døde visstnok ikke i Sørum iflg. bygdeboken.

(46) Gulbrand Kristoffersen var gift med **(47) Gorina Dorthea Larsdtr. 1759 - 1799** fra Hønsi Nordre i Sørum. ([Se forøvrig gårdshistorie og slekt på Hønsi Nordre i Sørum](#)) De fikk 4 barn:

Barn navn:	Født:	Død:	Gift med:	Bosted:
Ole Gulbrandsen	1781		g.m. Maria Olsdtr.	Merlieia
(23) Thora(e) Gulbrandsdtr.	1784	1862	g. I m. (22) Christen Olsen g II m. (fetter) Jacob Kristiansen fra Hønsi Nordre	
Kristoffer Gulbrandsen	1787			
<i>Andrea Gulbrandsdtr.</i>	<i>1793</i>	<i>1881</i>	<i>g.m. Tosten Toresen Auli, Odalen</i>	

(46) Gulbrand var bruker her til rundt 1800. **(47) Gorina Dorthea** døde her i 1799, men før folketellingen i 1801 hadde **(46) Gulbrand** sannsynligvis flyttet fra Sørums da han ikke finnes i folketellingen i 1801.

Vi finner imidlertid 2 av barna som har flyttet til **Hønsi** til sin onkel Kristian Larsen 1767 – 1815 som var husbonde der, etter at barnas mor døde og faren forsvant. Kristians foreldre som var barnas besteforeldre **(94) Lars Olsen** og **(95) Andrea Mattisdtr** som også bodde der.

Barna var **(23) Thore Gulbrandsdtr** og *Andrea Gulbrandsdtr 1793-1881*. Begge disse barna skulle senere komme tilbake hit til Nord Hammeren. Se senere.

I folketellingen i 1801 her på Hammeren finner vi ektemannen til et søskenbarn av **(46) Gulbrand Kristoffersen** som bruker på Nord Hammeren. Det var **Peder Olsen f.1775** fra Søndre Løren gift i 1796 med **Tore Pedersdtr. 1772 – 1808** fra Vest Bingen.

Peder Olsen bodde på Smedsrud da han giftet seg med **Tore Pedersdtr.** men han hadde nokså sikkert bodd som barn på Søndre Løren, der faren var bruker noen år i 1770 årene. Ifølge militærruller fra 1797 var **Peder Olsen** bare 61,25 tommer høy, og han var for kortvokst til å bli infanterist. Han ble derfor artillerikus. Han døde ung og **Tore Pedersdtr. 1772 – 1808** giftet seg for andre gang i 1801 med **(22) Christen Olsen 1770 – 1832**.

De fikk 3 barn:

Barn navn:	Født:	Død:	Gift med:	Bosted:
Gunhild Christensdtr.	1802		1830 m. enkemann Ener Eriksen Negarn Bøler	
Peder Christensen	1805	1805	De to yngste barna må ha vært tvillinger?	
Ole Christensen	1805	1805		

(22) Christen Olsen 1770 – 1832 giftet seg på nytt i 24.06.1809, året etter hans første kone **Tore Pedersdtr** døde. Det var den nye konas første ekteskap og hun var 14 år yngre enn ham. Hun var født her på gården i 1784 og hadde nok kanskje bodd på Hønsi fra ca. 1800 og frem til hun giftet seg 25 år gammel. Det var

(23) Thora(e) Gulbrandsdtr. 1784 – 1862 giftet seg 24.06.1809 med **(22) Christen Olsen 1770 - 1832**

De fikk 2 barn:

Barn navn:	Født:	Død:	Gift med:	Bosted:
Gulbrand Christensen	1810	1868	g. 1833 m. Anne Helgesdtr, Hæra under Sørli	
(11) Anne Dorte Christensdtr.	03.11.1821	02.03.1918	(10) Anders Tallaksen, Hauglie i Skedsmo	

(23) Thora(e) Gulbrandsdtr var søskenbarnet til den første kona til hennes mann. Han var tjenestekar på Søndre Løren da han giftet seg med **Tore Pedersdtr. 1772 – 1808**. Han var antageligvis utenbygds fra. I 1816 kjøpte

(22) Christen Olsen sammen med Ole Jacobsen Sør-Hammeren eiendommen Huken på Sørli av Kristoffer Jansen Teie Sørli, men de beholdt ikke denne eiendommen lenge.

Søsteren til **(23) Thora(e) Gulbrandsdtr. 1784 – 1862** bodde også med familien noen år på Nord Hammeren. Det var *Andrea Gulbrandsdtr.1793 – 1881* gift 1823 med *Tosten Toresen Auli ca.1785 – 1866* fra Odalen.

De fikk 6 barn. Det er ikke kjent hvor mange som ble født her på gården. Barnas navn tas ikke med her da de ikke tilhører vår slektsgren.

Tosten Toresen hadde vært gift tidligere og to av barna som levde da han giftet seg på nytt var henholdsvis 8 og 6 år gamle. *Tosten Toresen* var tidligere musketer på Blaker skanse.

(23) Thora(e) Gulbrandsdtr. 1784 – 1862 giftet seg andre gang i 1835 med sin 16 år yngre fetter *Jacob Kristiansen f.1800* fra [Hønsi Nordre i Sørums](#). De fikk ikke barn sammen.

Jacob Kristiansen kjøpte Nord Hammeren i 1841 og ble den første selveier her. Eiendommen hadde tidligere tilhørt eierne av Sørumsgårdene, fra 1835 også eier av Søndre Sørums. Både den gården og Nord-Hammeren ble i 1841 solgt på auksjon etter eieren Madame Marie Ørbech. Hun var siste ætling av Colbjørnsen slekten, som eide Søndre Sørums og Nord Hammeren.

Hovedbygningen på Nord Hammeren er bygget i 1844

Jacob Kristiansen fikk gården for 750 speciedaler, en relativt stor sum for en nokså liten gård, men hele skogen fulgte med i kjøpet. Det var nok det som dro opp prisen.

Jacob Kristiansen bygde i 1844 den nåværende hovedbygningen på gården, en midtkammerbygning med snaut 150 m² grunnflate.

Jacob Kristiansen solgte Nord Hammeren i 1856 til svigersønnen til den tidligere brukeren. Det var

(10) Anders Tallaksen f. 10.09.1810 – 24.04.1895, [Haugli i Skedsmo](#), som giftet seg **15.06.1848** med

(11) Anne Dorthe Christensdtr. 03.11.1821 – 02.03.1918 her fra gården.

De fikk 5 barn:

Barn navn:	Født:	Død:	Gift med:	Bosted:
Caroline Birgitte Andersdtr.	24.08.1849		Johan Michalsen, Slogum	
Jens Christian Andersen	16.01.1851	1920	Overtok Asak Nedre i Skedsmo	
Niels Andersen	22.06.1854		Emigrerte til Amerika	
Thea Bolette Andersdtr.	08.06.1857			
(5) Gunda Olava Andersdtr	24.07.1863	23.06.1946	g. 1898 m. (4) Botolf Berntsen, Libæk i Våler	

Familien hadde bodd på Asak Nedre i Skedsmo, men flyttet tilbake til Sørumsund i 1856. De 2 yngste jentene var født på Nord Hammeren. Men **(10) Anders Tallaksen 1810-1895** eide fortsatt Asak Nedre i Skedsmo og i 1859 solgte han Nord Hammeren tilbake til *Jacob Kristiansen* og litt før 1864 flyttet familien tilbake til Asak Nedre i Skedsmo.

Man kan spekulere i om årsaken til at de flyttet var at lensene og fløtingen ble flyttet til Fet i 1861, slik at noe av næringsgrunnlaget ved å bo på Nord Hammeren ble borte. En medvirkende årsak til at de flyttet kan også være at moren **(23) Thora(e) Gulbrandsdtr. 1784–1862** døde året før de flyttet, slik at datteren

(11) Anne Dorte Christensdtr. 1821-1918 ikke lenger følte tilhørighet til stedet.

Gårdshistorien avsluttes her når *Jacob Kristiansen f.1800* selger gården ut av slekten i 1864, ved at det ble utstedt skifteskjøte til Johan Olsen 1836 – 1889 fra Sørli, gift med Anne Dorthea Larsdtr. Da hadde allerede **(10) Anders Tallaksen f. 10.09.1810 – 24.04.1895**, og **(11) Anne Dorthe Christensdtr. 03.11.1821 – 02.03.1918** flyttet til gården Asak Nedre i Skedsmo.

[\(Se gårdshistorie og slekt for Asak Nedre i Skedsmo.\)](#)

Hele gårdshistorien om Nord Hammeren kan du lese i Sørumsund Bygdebok, bind 2.